

Рецензії

А.В. Войнаровський

**МАТЕРІАЛИ ДО КНИГОВИДАВНИЧОГО РЕПЕРТУАРУ ПОДІЛЛЯ (1852 – 1923).
БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОСІБНИК УКЛАДАЧ Т.Р. СОЛОМОНОВА. – ВІННИЦЯ, 2006. – 352 С.**

Специфіка сучасності полягає в тому, що процеси глобалізації та інтеграції супроводжуються не менш потужними проявами локалізації та регіоналізації. Загалом партикулярні цінності є одними з найбільш важливих у демократичному суспільстві, адже саме через знання історії рідного краю, знання людиною розвитку того регіону де вона формується як особистість, сприяють становленню справжнього патріота своєї Батьківщини. В часи СРСР увага акцентувалася на глобальних цілях, і належної уваги до вивчення історії малої Батьківщини практично не приділялося.

Вкрай важливо при дослідженні історії краю орієнтуватися в джерелах та літературі. В даному випадку укладачем посібнику по матеріалах книговидавничого репертуару Поділля в 1852-1923 рр. було здійснено достатньо великий обсяг копіткої роботи по збору, аналізу і опрацюванню матеріалів.

Бібліографічний посібник містить надзвичайно корисну та цікаву інформацію для науковців, краєзнавців, дослідників історичного, економічного, етнографічного минулого Подільського регіону. Укладач здійснила ґрунтовну роботу по збору інформації щодо книговидання на Поділлі в період 1852-1923 рр., тобто від часу відновлення друку книжок в нових економічних – капіталістичних умовах – і до початку державної реєстрації видань в УРСР. Опрацьований матеріал систематизовано в хронологічному порядку. Особливо цінною для користувача є інформація про місця збереження кожного виявленого примірника видань (бібліотеки, архіви та музеї України та Росії). Реконструюючи книговидавничий репертуар Поділля, укладач опрацювала каталоги та фонди Національної бібліотеки імені В. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, Вінницької обласної універсальної наукової бібліотеки імені К. Тімірязєва, Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки імені М. Островського, бібліотеки і фондові колекції Вінницького й Хмельницького обласних краєзнавчих музеїв, Кам'янець-Подільського історичного музею-заповідника. Також автор використала фонди бібліотек Державного архіву Вінницької області та Кам'янець-Подільського державного університету. Це істотно полегшує роботу дослідника та значно скорочує час пошуку необхідної інформації. Репертуар вказаних у посібнику книг є різноманітним за своєю тематикою. Він відображає друки всіма мовами, і це спонукає до думки про можливість розширення джерельної бази історико-регіональних досліджень за рахунок публікацій польською, єврейською, латинською мовами, адже традиційно більшість дослідників використовують публікації українською і російською мовами.

Бібліографічний список виявлених видань доповнено системою допоміжних покажчиків. Основними серед них є іменний і географічний. Цим істотно полегшується робота з посібником – дозволяє оперативно знайти необхідну інформацію. Позитивним є укладення переліку видавничих організацій, видавництв, видавців, друкарень, а також дозволяє виявити основні видавничі центри розглянутого регіону. Покажчик назв видань дозволяє дослідникам окремих проблем даного періоду з історії краю досить оперативно здійснити підбір літератури.

Укладений бібліографічний посібник істотно покращує можливості для дослідження історії Поділля другої половини ХІХ – початку ХХ ст., розширює джерельну базу дослідження, оптимізує пошук необхідної літератури. Книга вдало структурована та оформлена.

Укладачем даного посібника в кандидатській дисертації здійснений тематико-типологічний аналіз реконструйованого репертуару, розглянутий його зміст за хронологією, мовою друку та видавничими центрами краю. Але, на жаль, досі матеріали цього дослідження не оприлюднено, що знижує можливий ефект цих наукових студій.

К.В. Завальнюк, Т.В. Стецюк

**В.П.РЕКРУТ “З ЛЮДЬМИ І ДЛЯ ЛЮДЕЙ...” (ДМИТРО МАРКОВИЧ В
УКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОМУ РУСІ: КІНЕЦЬ ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.).
– ВІННИЦЯ: ІІІ БАЛЮК, 2006.- 408 С.**

Ім'я Д.В.Марковича (1848-1920) – визначного українського громадського та державного діяча, піонера-кооператора, талановитого літератора, щирого українця-патріота, одного з творців нашої державності – добре відоме як в Україні, так і за її межами. Тому, здавалося б, у насиченій значними подіями та фактами біографії великого сина українського народу не повинно було б залишатися жодних “білих плям” або невідомих сторінок. Однак, знайомлячись із новою книгою відомого вінницького вченого-краєзнавця В.П. Рекрута “З людьми і для людей...” (Дмитро Маркович в